

GUIA DE VIES VERDES I CAMINS NATURALS

SERGI RAMIS

CATALUNYA

sua
EDIZIOAK

Índex

1	Camí natural ruta del Glorieta. Alt Camp	8
2	Camí Natural de la Muga. Alt Empordà	12
3	Camí Natural del riu Manol. Alt Empordà	16
4	Camí Natural de les mines. Alt Urgell	18
5	Camí Natural de l'aigua. Alta Ribagorça	22
6	Camí natural de la Sèquia. Bages	26
7	Camí natural de les muntanyes de Prades. Baix Camp	30
8	Via verda del Baix Ebre. Baix Ebre i Terra Alta	34
9	Camí natural de Deltebre. Baix Ebre	38
10	Camí natural de la desembocadura del Ter. Baix Empordà	42
11	Via verda del Tren Petit. Baix Empordà	46
12	Via verda del Carrilet-II. Baix Empordà, Gironès i La Selva	50
13	Camins del Delta del Llobregat. Baix Llobregat	54
14	Via verda del Llobregat. Berguedà	58
15	Ronda verda de Barcelona (sector meridional). Barcelonès	62
16	Ronda verda de Barcelona (sector septentrional). Barcelonès	66
17	Via verda del Carrilet-I. Garrotxa, Gironès i La Selva	70
18	Anella verda de Vic. Osona	74
19	Ruta del Gurri. Osona	78
20	Ruta dels meandres del Ter. Osona	82
21	Via verda de la Vall Fosca. Pallars Jussà	86
22	Camí de l'estany d'Ivars. Pla d'Urgell	90
23	Camí natural de Montfalcó a Mont-Rebei. Ribagorça, La Noguera i el Pallars Jussà	94
24	Camí ral i ramader de Campdevàrol. Ripollès	98
25	Via verda del ferro i del carbó. Ripollès	100
26	Via verda de l'Aglí. Rosselló	104
27	Via verda Argelers - El Voló. Rosselló	108
28	Via verda El Barcarès - Canet de Rosselló. Rosselló	112
29	Via verda El Voló - Coll de Panissars. Rosselló i Vallespir	116
30	Via verda Perpinyà - Tuïr. Rosselló	120
31	Camí natural del pantà d'Utxesa. Segrià	122
32	Camí natural del riu Segre. Segrià	126
33	Anella verda de Tarragona. Tarragonès	130
34	Via verda Val de Zafán. Terra Alta, Baix Aragó i Matarranya	134
35	Via verda de la Terra Alta. Terra Alta	138
36	Camí del pilar d'Almenara. Urgell	142
37	Camí del pont de ferro d'Agramunt. Urgell i La Noguera	146
38	Via verda Els Banys d'Arles - El Voló. Vallespir i Rosselló	150
39	Pirinexus. Gironès, La Selva, Garrotxa, Ripollès, Vallespir, Rosselló, Alt Empordà i Baix Empordà	154

Introducció

Ja fa dues dècades que van començar a establir-se vies verdes a Catalunya. Les plataformes d'antics trens de caire local o minaire que havien quedat abandonades i eren devorades per la vegetació i la degradació es van recuperar per a l'ús ciutadà. Així, recorreguts eminentment plans van ser envaïts per caminants, ciclistes i fins i tot genets. Camins lliures de cotxes, amb baranes de fusta en els llocs que podien tenir una mica de

risc, amb bancs per seure i fonts on trencar la set, amb antigues estacions reconvertides en bars, restaurants o centres d'informació. I, al darrere, hi van arribar empreses de lloguer de bicicletes, allotjaments... el fenomen va créixer, tot i que no es pot dir el mateix de la xarxa de vies verdes. Certament, tenim una de molt limitada.

En aquest volum hem recollit totes les oficials i a més hem afegit els anomenats Camins Naturals, una iniciativa del Ministeri d'Agricultura que també va començar l'any 1993 i que senyalitza camins d'interès històric, cultural i natural i que no són molt coneguts, la veritat.

Catalunya és, eminentment, un país de muntanyes. De manera que les vies verdes i els camins naturals –que majoritàriament segueixen els cursos fluvials, per bé que hi ha excepcions– proporcionen una xarxa d'excursions assequibles a tota mena de caminants i ciclistes, sense exagerats esforços físics.

Alguns se surten de la norma, com ara el Camí Natural de l'Aigua que remunta bona part de l'Alta Ribagorça o el Camí Natural de Montfalcó al Congost de Mont-rebei, on fem servir un seguit d'escales i passarel·les per salvar un estret vertiginós. Però en general estem parlant d'excursions fàcils, que permeten fer recorreguts sense problemes,

acompanyats de nens i fins i tot de mascotes. D'aquí que haguem desestimat incorporar algunes com ara el Camí Natural del Ter, que obliga a circular gairebé tot el viatge per carreteres amb trànsit. N'hem salvat els trams que precisament evitaven això. A la Terra Ferma –i vist que ja havíem transitat per vies verdes i camins naturals de les altres dues grans planes, l'Empordà i el Delta de l'Ebre– hem aprofitat el Canal d'Urgell per incorporar uns itineraris engrescadors per terres feraces.

D'aquest norma general s'escapa l'última de les rutes que apareixen consignades en aquest volum. És la Pirinexus, que hem volgut afegir perquè ofereix una possibilitat d'iniciació al gran viatge amb bicicleta que no podíem deixar passar. 350 quilòmetres per paisatges ben diversos, des de la Costa Brava al Pirineu passant per ciutats com ara Girona, Olot o Palafrugell.

Vista l'heterogeneïtat de l'oferta i el desigual repartiment pel territori, hem decidit col·locar-les per ordre alfabètic tenint en compte la comarca on engega l'itinerari. A més del Principat, s'inclouen rutes a la Catalunya-Nord i també per la Franja de Ponent. I fins i tot alguna comença en territori estrictament aragonès, però s'endinsa o acaba en el país català.

Gaudiu dels itineraris, recomaneu-los i freqüenteu-los i a còpia de ser utilitzats segurament les administracions es veuran forçades a mantenir-los i ampliar-los. Bon viatge. Bons viatges.

RUTES BEN EQUIPADES I SENYALITZADES PER GAUDIR-NE A PEU, AMB BICI O FINS I TOT A CAVALL.

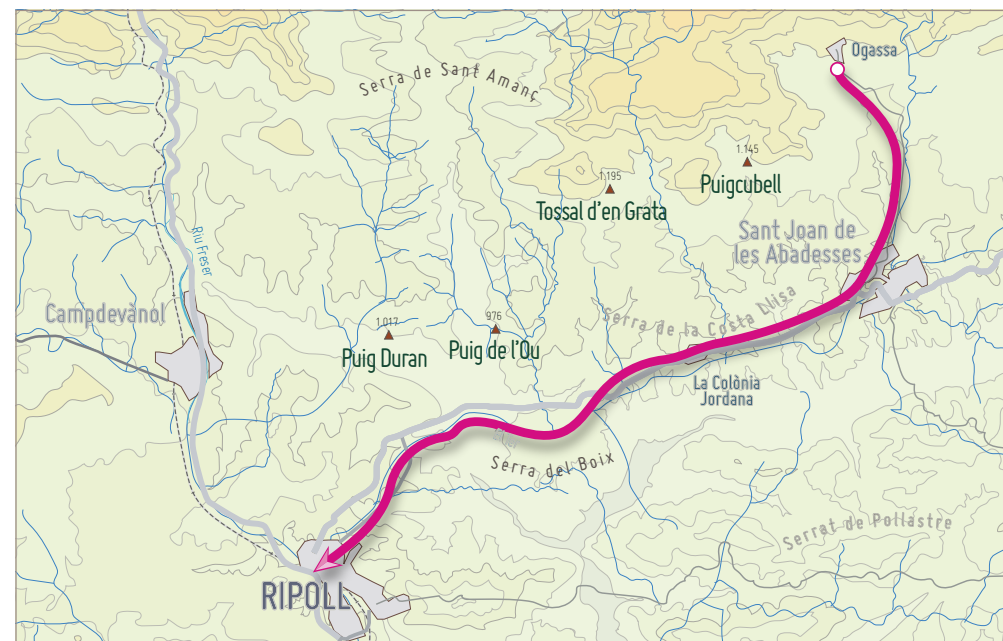
Ruta curta però molt interessant, tant a nivell paisatgístic com en el pla històric. Seguirem el camí de l'antic tren de càrrega de les mines d'Ogassa, un poblet pirinenc, per anar fins a Sant Joan de les Abadesses i acabar a Ripoll. La llargada de la via és òptima per a caminants i molt descansada per a ciclistes si la fan en sentit nord-sud.

Com arribar-hi

Ripoll està ben comunicat amb ferrocarril. En principi els trens de Renfe admeten bicicletes (Tel. 902 240 505 i www.renfe.com), però val la pena informar-se prèviament dels horaris que ens interessin. També ens pot anar bé la companyia d'autobusos Teisa (Tel. 972 204 868 i www.teisa-bus.com), que admet bicicletes. Ara, els conductors poden

demanar que desmuntem la roda davantera i negar-se a agafar les bicis si van molt brutes de fang.

Per als senderistes tant fa fer la ruta en un sentit com en l'altre, perquè cal salvar un desnivell de 370 metres en 14 quilòmetres. Per als ciclistes, en canvi, recomanem que sigui començant a Ogassa, de manera que tota la ruta és en descens. Però això vol dir que cal fer servir el vehicle privat.

■ **LLARGADA:** 13,7 quilòmetres. ■ **USUARIS:** Senderistes i ciclistes. ■ **TIPUS DE CAMÍ:** camins de terra i pista de portland. ■ **VEGETACIÓ:** Rouredes i fagedes característiques de la Serra Cavallera. ■ **DESNIVELL:** 370 m, sense problema per als senderistes, però re-

comanable fer-lo en sentit nord-sud per als ciclistes, per a que tot el trajecte sigui baixada. ■ **DIFICULTAT:** Baixa. ■ **PATRIMONI CULTURAL:** Monestir de Santa Maria de Ripoll, museu etnogràfic de Ripoll, pont de Sant Joan de les Abadesses.

Descripció de l'itinerari

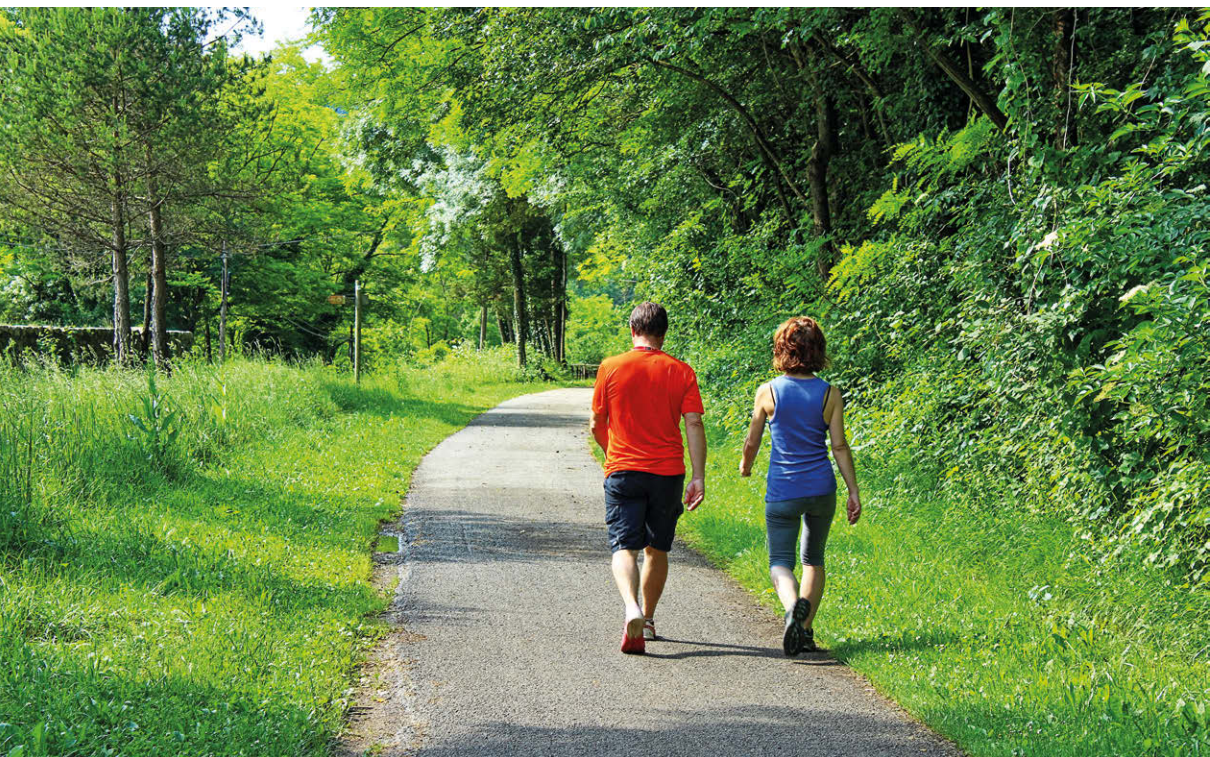
0 km. A Ogassa, passem la bonica casa de la vila, ens enfilem a un gran replà on hi ha una font i a l'esquerra trobem uns hangars. La ruta comença allà, amb un generós plafó informatiu. El terra és una pista prou ampla, però no està aplanada. Primer el camí engega en descens lleuger, però de seguida fa una baixada forta. Anem advertits pels rètols de la via verda, però

no està de més que els ciclistes pensin que es trobaran senderistes de cara, millor no agafar gaire velocitat i estar pendents dels frens.

0,4 km. Trobem un túnel curt. Hi ha un senyal de perill, però la veritat és que el terra és en bon estat i el tram prou breu com per no necessitar llums. Tot seguit, un pont.

0,8 km. Passat el pont, comença un tros pla que no durarà gaire, val la pena aprofitar-lo. Hi ha plafons informatius abundants, i alguns que rememoren la història del vell tren minaire i fins i tot expliquen quin era el sistema per baixar la càrrega. Hi ha bancs i espais per descansar. Ens movem en un ambient boscós, una mica ombrívol.

PASSEJANTS EN LA PART FINAL, QUAN JA S'HA SALVAT EL FORT DESNIVELL DES D'OGASSA.

2,6 km. Després d'un gir tancat a l'esquerra ve un rost força inclinat amb el terra trencat. Atenció aquí els ciclistes a no agafar velocitat excessiva.

3,5 km. Desemboquem en un camí principal que ara és de formigó. Ja no el deixarem fins a Ripoll, planejant i buscant, de vegades, passar just a tocar del riu Ter.

4,2 km. Passem al costat de l'antiga estació de mercaderies de Sant Joan de les Abadesses, convertida en alberg i també en àrea re-

■ El monestir de Ripoll

Una cita amb Ripoll vol dir, indefectiblement, una cita amb la història del país. Una visita obligada és el monestir de Santa Maria de Ripoll, construït a partir de finals del segle IX. La portada romànica és una joia feta al segle XII que explicava als creients –la majoria de la població era analfabeta en aquells temps– la història sagrada mitjançant la reproducció d'escenes, com si fos un còmic de pedra. Al monestir hi ha enterrat el comte Guifré el Pilós, mort durant una ràtzia musulmana l'any 897. Per la rica història pagesa, ramadera i industrial, val molt la pena també visitar el veí museu etnogràfic, reobert el 2011 després d'una llarga restauració, per entendre bé el ric passat de la comarca.

■ MUSEU ETNOGRÀFIC DE RIPPOLL.

creativa. Els més curiosos s'acostaran al centre per visitar el poble.

6,2 km Passem un pont sobre el Ter. El camí continua pla i el formigó està perfecte. A més, molta estona una tanca de grans fustots ens protegeix, ni que sigui psicològicament. La

carretera discorre a l'esquerra, en un nivell una mica més elevat.

8,4 km. Passem un àrea de descans amb aparells de gimnàstica i font d'aigua potable. Però ja som molt a prop d'ingressar a la capital del Ripollès.

■
UN CICLISTA S'ENDINSA EN L'ESPECTACULAR
PONT DE SANT JOAN DE LES ABADESSES.

13,7 km. En un camí en descens pràcticament imperceptible arribem a Ripoll, on posem fi a la ruta.